

Narodni dom Din 190⁰ - „ADRIA“ čevlji

c Bančni zavodi bodo jutri vsled rojstnega dneva Nj. Vel. kralja zaprti.

c Finančni odsek celjskega občinskega sveta je še le včeraj pričel posvetovanje o mestnem proračunu za l. 1928., torej z večtedensko zakasnitvijo. Ne vemo, ali so se gospodje že naveličali ali jim pa ne diši razpravljanje o več ko šestmilijonskem deficitu?

c Nove občinske trošarine v Celju. Pišejo nam: V »Novi Dobi« ste zavzeli pravilno stališče proti zvišanju trošarine na vino in pivo. Kakor smo pozvedeli, namerava sedanja večina v občinskem svetu celjskem povišati trošarino za vino na dva dinarja, za pivo pa na jeden dinar. Razume se, da se bodo demokrati zastopniki temu povišku z vso silo uprli. V Celju ni samih bogatašev, tudi tisti reveži, ki so volili listo g. dr. Goričana, bi radi včasih popili kak kozarec vina ali piva.

c Izgubil se je zlat prstan z briljanti. Pošten najditelj naj ga odda v trgovini »Aurea« proti odškodnini.

c Slaba kupčija. Včeraj je pripeljal nek svinjski trgovec v Celje vagon pitanih svinj, da bi jih tu razprodal. Ker ni našel kupcev kljub temu, dasi je svinje ponujal živo težo po 13.—dinarjev, je moral poslati vagon v Ljubljano. Jedna lepa svinja je crnila.

c Popravek. V sredo nam je ponagajal tiskarski škrat, tako da so nekateri celjski hudomušneži domnevali, da hočejo bojda gg. dr. Wolf in tt. predlagati v celjskem občinskem svetu gradnjo vzpenjače na Lisco pri Sevnici. Ne, prijatelji, tam ni v občinskem zastopu Nemcev, gre le za Lisce pri Celju, do katerih imajo naši nemški sosesčani itak že mnogo simpatij radi bivšega »Bismarckturma«.

c Upravno sodišče preganja iz Celja tudi g. dr. H. Steska v »Slovenskem Narodu« tako-le:

»Zaradi te važnosti upravnega sodišča tudi za Slovenijo ni zadosti, da bi se pri zagrebškem upravnem sodišču ustanovil poseben oddelek za Slo-

venijo. Člani upravnega sodišča za Slovenijo morajo živeti v kontaktu s slovenskim narodom in razumevati utripe njegovega pravnega življenja. Res, da Celje ni primeren kraj za tako sodišče in baš radi tega preti tudi ukinitve upravnega sodišča za Slovenijo in njega spojitve z zagrebškim. Ako se ukinejo upravna sodišča v večjih mestih n. pr. v Skoplju in Dubrovniku, zakaj bi se ne ukinilo ono v malem Celju? Celje, predestinirano zbog svoje ljubkosti in lege za tujski promet in za kratkodobne politične in druge konference, pa ni sedež takih oblastev, s katerimi ima upravno sodišče opraviti. Celjani se naj iskreno vesele svojega okrožnega sodišča, ki jim gre in kojega krajevna kompetenca se bo še razširila, ne gre pa Celju kako višje sodišče, kakoršno je upravno sodišče. Ta ugovor zoper Celje gotovo ni neosnovan, a Slovenci ne zahtevajo posebnega upravnega sodišča za Slovenijo zaradi Celja in nikakor ne vztrajamo trmasto pri Celju. Ozirati se je izključno na interes Slovenije s svojo tudi v posebnem pismenem jeziku in v posebnem pravnem sistemu izraženo individualnostjo...» Ta navdušena borba g. dr. Steska za Ljubljano je precej odvisna, ker prvič ne bo nič pomagala in ker so drugič take opazke glede našega mesta precej netaktne. Tudi če jih napiše kak velemeščan iz Ljubljane.

c Starešinska zveza »Triglava« v Mariboru sklicuje izreden občni zbor z edinim dnevnim redom: sprememba pravil na ponedeljek, dne 19. decembra 1927 v gostilniških prostorih Narodnega doma v Mariboru ob 20. uri (8. uri zvečer).

c Hišni posestniki naj posipavajo tratoarje, da ne bode kakih nesreč. Včeraj zvečer je še padla neka ženska pred kavarno gospe Krušič tako, da se je onesvestila. Morali so jo znesti v kavarno, kjer si je odpomogla. Posebnih oškodb ni dobila.

c Ljudsko vseučilišče v Celju 12. t. m. je predaval zdravnik in skladatelj dr. Anton Schwab o Gustavu Ipav-

od Prusije, niti Nemčiji, kakršna je bila l. 1870. po spojitvi Severne nemške zveze (Norddeutscher Bund), stvorene po Prusiji, z južnimi nemškimi državami. Današnja nacionalna nemška država je nastala na ruševinah l. 1815. na dunajskem kongresu urejene Nemške zveze (Deutscher Bund), v katerem je imela Avstrija do l. 1866. predsedstvo. To zvezo, h kateri so tudi pripadale sudetske in alpske zemlje avstrijskega cesarstva, je razbila Prusija l. 1866. s svojo zmago pri Sadovi. Današnja nemška republika potemtakem ne more nikakor biti naslednica Habsburžanov na Avstrijskem, Štajerskem in Koroškem, ampak med vsemi sedanjimi državami edinole od Ferdinanda II. za tridesetletne vojne (1618 do 1648) razbita, a po svetovni vojni zopet obnovljena češka država. Ako Nemci v rajhu Avstrijcem kličejo: »Vrnite se v domovinsko državo!«, potem je ta klic naslovljen na krivo addresso. Nasprotno morejo Čehi in Slovenci zaklicati Alpincom v gori omenjenih pokrajinah: »Vrnite se k nam!«

Ako Nemci in Avstrijanci zahtevajo svoje narodno združenje, smemo tudi mi južni Slaveni in Čehi hrepeneti po zopetni državni zvezi, kakor je bila v XIII. stoletju za kralja Otokarja II. Naj bo za nas zmira izgubljeno, kar nam je ugrabil brezvestni, nasilni in pohlepni Habsburžan Rudolf I.? Privatne lastninske pravice morejo zastarati, ali nikdar narodne na osvojevanje in zopetno prisvojenje izgubljene

grude. Ako bi teorija zastaranja tudi veljala za narodna prava, potem se Srbi, Grki, Bolgari, Albanci, Madžari in Rumuni niso smeli osvoboditi turškega gospodstva in si zopet prisvojiti na Osmanlije izgubljene dežele; španski kristjani ne bi smeli Mavre iztisniti iz prenejskega polotoka; Italijanom bi bilo zabranjeno, Avstrijancem odtrgati Toškano, Lombardijo in Venecijo, Burboncem pa napuljsko kraljevino ter se ujediniti v narodno talijansko državo; istotako niso imeli po teoriji zastaranja Poljaki in Čehi pravice, da obnovijo svojo državno samostalnost. Pred kratkim je na nemškem banketu v Kraljevcu (Königsberg) eden izmed govornikov izpovedal nemško zahtevo: »Nemčija mora čvrsto ostati pri tem, da se ji povrnejo vse nekdanje nemške pokrajine!«

In mi Jugoslovenci se ne bi zavzeli za izgubljeno Koroško, za zopetno združenje s češko državo, kakor je bilo za Otokarja II.?

Kakšne pravice imamo mi Slovenci do Koroške in na kak način bi se mogla v sporazumu z Nemci izvesti zopetna združenje Jugoslovanov s Čehi, o tem sem stavil svoje predloge v razpravi: »Vorschläge zur Lösung der deutsch-oesterreichischen Anschlussfrage.« Vem, da ne smemo mnogo računati na upravičenost naših zahtev, ampak na prvem mestu samo na fizično silo. Kako bi trebalo to ustrojiti, o tem v drugem članku.

cu in njegovih skladbah. Omenil je mnogo pesmi, ki jih pojemo, ne da bi vedeli, da jih je uglasil naš bližnji rojak dr. Gustav Ipavc, zdravnik v Št. Jurju. Šentjurski slavček je bil pravi narodni pevec. Pesem, komaj porojena, je že postala last naroda; pela se ni le med Slovenci, lastili so se je tudi bratje Hrvati. Tako nam je predavatelj omenil marsikako pesem, ki se je tako hitro udomačila. Predavanje je bilo zelo zanimivo. Saj je govoril gosp. dr. tako prisrčno o pesmih, ki jih je vzljubil že v zgodnji mladosti, ki so dramile slovenski narod in ga bodrile v nacionalnem boju. Ob koncu predavanja so zapeli navzoči pevci dr. G. Ipavčev »Slovenec sem...« V kratkem bo dr. Schwab nadaljeval predavanje o Ipavcih in nas seznanil še s skladbami Benjamina in Josipa Ipavc.

c Iz Delavske zbornice. Mnogi, ki se obračajo na Delavsko zbornico naslavljajo svoje dopise in druge pošiljke čestokrat na naslove poedinih zborničnih uradnikov. V interesu gladkega poslovanja je želeti, da se to opusti in naslavljajo vse dopise in pošiljke na uradni naslov, ki je: Delavska zbornica za Slovenijo v Ljubljani, Poljanska cesta 12.

c Suha konstatacija. V zadnji seji občinskega sveta v Celju je poročal finančni referent, da je bilo začetkom l. 1927. v občinskem gospodarstvu (to je bilo še v dobi »trg demokrata«) prebitka 231.000.—, toliko torej, da so hoteli člani takratne večine predlagati zdatno znižanje davkov. Koncem istega leta 1927. pa da je že primanjklja-

ja 172.000.— Din. To bi se tedaj reklo, da se je izdalo 403.000.— Din nad potrebe občine v l. 1926., ko je tudi moralo biti vse plačano. Zaenkrat to preinteresantno dejstvo suho konstatiramo.

c V Vojniku se je ustanovila 6. nov. t. l. Podružnica Kola jugosl. sester. Kolo je priredilo 1. dec. zelo animirano čajanko, ki je dala toliko dobička, da bo mogoče že letos za Božič obdarovati 16 revnih učencev in 4 stare žene z obleko in živili. Delavnemu odboru in vsem vrlim Kolašicam želimo obilo uspeha, vsem dobrotnikom Kola a v imenu obdarovancev iskreni blagodarim!

c Iz Vojnika. Dne 4. dec. je priredil vojniški Sokol Miklavžev. Vsled neumorne priidnosti s. načelnice Dragojevičeve in br. Pogačnika je izvajal naraščaj prav lepe rajalne vaje s petjem in obročki. Posebno slikovita je bila 1. skupina. Igrica »Naši otroci« je izzvala po vsej dvorani mnogo smeha in aplavza. Nastop Miklavža je bil veličasten. Angeli so obdarovali ves naraščaj, a tudi parklji so imeli nekaj dela.

c Nočno lekarniško službo ima od sobote 17. do vključno petka 23. t. m. lekarna »Pri križu« na Cankarjevi cesti.

c Novi sneg smo dobili sinoči kar nenadoma. Padlo ga je v dolini okrog 30 cm na veliko veselje šolske mladine, a na žalost mestne občine in hišnih posestnikov, ki imajo mnogo posla s snaženjem. Ker je južno, hodemo imeli izvanredno grde ceste in pota.

Mestni kino Celje

Sobota 17. in nedelja 18. decembra

Dunajski velefilm!

Senzacija!

Habsburg

(Drama obitelji Habsburg)

V glavnih vlogah Xenia Desni in Willi Forst.

PREDSTAVE: v soboto ob 8¹⁵, v nedeljo ob 1/2 3., 4., 6. in 8¹⁵ zvečer

V ponedeljek 19. decembra

HARRY LIEDTKE.

„Casanova“.

(K premijeri v Mestnem kinu.)

Sloviti Ivan Jakob Casanova, pustolovec, ki je postal zgodovinska osebnost, je bil rojen 2. aprila 1725 v Benetkah kot sin igralca. Po dovršenih študijah v Padovi, kjer je doživel mnogo neprilik zaradi raznih pustolovščin, se je posvetil v Benetkah duhovniškemu poklicu, a je bil pozneje radi ljubavnih afer odpuščen iz seminarja. Casanova se je napotil v Napolj in Rim, kjer ga je sprejel kardinal Aquaviva v službo. Leta 1743. je spremljal beneškega poslanika v Carigrad, pozneje je živel nekaj časa na Krfu in se vrnil v Benetke. Zaradi pustolovščin je moral zopet zapustiti svoje rojstno mesto. Živel je v raznih krajih gornje Italije in v Parizu in se vnovič vrnil v Benetke, kjer so ga leta 1755. zaprli. Leta 1756. je pobegnil iz ječe in se za nekaj časa naselil v Parizu. Pozneje je uganjal svoje pusto-

lovščine v južni Nemčiji, Švici, gornji Italiji, Napolju, Parizu, Londonu, Berlinu, Petrogradu, Varšavi, Dresdnu, Pragi, na Dunaju. Vrnil se je zopet v Pariz, od tam pa pobegnil v Madrid, kjer so mu istotako kmalu postala tla prevročna. Preko Rima in Napolja se je napotil v Benetke, kjer je postal leta 1775. tajni agent inkvizicijskega tribunala. Leta 1782. je moral zopet zapustiti mesto. Odpotoval je v Dux in Češko, kjer je živel kot knjižničar grofa Waldsteina do svoje smrti 4. junija 1798.

Velefilm »Casanova«, priznано največje filmsko delo sedanjosti, se bo predvajal v Mestnem kinu od srede 21. t. m. naprej. Glavno vlogo Casanove igra sloviti ruski igralec Ivan Možuhin, znan iz velefilma »Carjev sel Mihajlo Strogov«. »Casanova« je naj-sijajnejši Možuhinov film in se ga ne sme zamenjati s filmom »Angleški Casanova«, ki se je pred meseci predvajal v Mestnem kinu. »Casanova« se še ni predvajal v Sloveniji. 1178

„Raduje se življenje nam, saj Radion pere sam!“

Razumna Mica uživa svoje življenje. Ne muči se z žehtanjem ali krtačenjem, za njo dela Radion. Radion sam? Ja!

Perite tako:

»Raztopite Radion v mrzli vodi, denite poprej namočeno perilo v to raztopino, kuhajte 20 minut, nato pa izplahnite!«

Perilo je čisto in snežno belo! Drgniti in krtačiti je nepotrebno, ker perilu in rokam samo škodi in — se postane mogoče lepši od tega?

Varuje perilo!

c *Imetniki orožnih listov se opozarjajo, da morajo orožne liste do 15. januarja obnoviti, ker njih veljavnost drugače poteče.*

d *Železniška nesreča pri Mariboru.* Včeraj zjutraj se je ponesrečil pred prehodom v Lajteršperku dunajski jutranji brzovlak. Vlak se je raztrgal v dva dela, pri čemur je bilo 8 oseb lažje ranjenih.

d *Prvi podmornici jugoslovanske mornarice.* Po poročilu iz Splita je odpotovalo 11. decembra na Angleško moštvo, ki bode prevzelo prvi dve podmornici naše mornarice.

c *Ali se lahko nosijo tanke nogavice?* To vprašanje je rešeno, odkar se tanke nogavice iz flora in umetne svile brez vsake škode perejo v raztopini milnih lus *»Labod«*. — Najbolje je oprati fine nogavice takoj, ko se jih sleče, pa bodo kot nove.

c *Pri srčnih boleznih in skrčenju žil, pri naklonjenosti k izlivu krvi v mozeg in koplje, osigurava prirodna Franc-Jozefova goraka voda lahko odvajanje brez napora.* Naučna opazanja na klinikah za bolezni krvnih teles so pokazala, da *Franc-Jozefova* voda posebno starejšim ljudem napravi posebno uslugo.

Opozorilo. Za božične praznike prodajam v svoji stari trgovini na Kralja Petra cesti št. 27 razna vina »Prve južnoštajerske vinarske zadruge v Celju« pri odjemu od 5 litrov naprej, liter za jeden dinar ceneje. Anton Fazarinc, Celje. 1115

Plesni venček

trgovskih nastavljenecv dne 5. januarja.

Novi oblastni davki in takse.

Te dni je nastalo v celi Sloveniji precejšnje razburjenje radi novih davkov in taks, ki jih mislijo upeljati klerikalni večini v obeh oblastnih skupščinah. To razburjenje je še pomnožil pomislek, da je država sicer izročila oblastim veliko raznih poslov, ni pa izročila za nje tudi svojih dohodkov, temveč misli upeljati za kritje prispevkov oblastim nove davke. Plačali bodemo tedaj eno in isto stvar dvakrat! V sredo se je pričelo zasedanje ljubljanske oblastne skupščine, v katerem je bil predložen proračun, ki predvideva za okrog 25 milijonov novih davkov in taks. Ob tej priliki je omenjal predsednik ljubljanske oblastne skupščine dr. Natlačen, da upelje enake davke in takse tudi mariborska oblastna skupščina, ki prične zasedati prihodnji pondeljek. Najresnejše in najbolj občutljivo breme bode *oblastna naklada na vino, pivo in žganje*. Poleg države in občin bode torej sedaj

od alkohola živela tudi oblast. Koliko bode ta naklada znašala v mariborski oblasti, se še sedaj ne ve. Resno breme bode tudi davek na premog, ki bode to gorivo seveda podražil, ker ni verjetno, da bi ga premogovne družbe nosile same. Taksa na vstopnice v kina in gledališča ter davek za nočni obisk barov, kavarn, gostiln in plesov pomenja bolj slab dovtip kakor resne dohodke. Namerava se tudi upeljati 25% doklado na dobičke delniških družb; te so najsrečnejše, ker jih štiti znani § 82 sedanjega finančnega zakona pred višjim obdačenjem. Zelo občutno se namerava obdačiti končno avtomobile in motocikle — kajti čemu naj rabimo v srednjeveško črni Sloveniji moderna rometna sredstva? Vsi ti davki in takse pa so priračunane tako, da zadenejo pred vsem prebivalstvo mest, trgov in industrijskih krajev.

Beograjske politične novice.

Narodna skupščina je sprejela včeraj zakon o zrakoplovstvu in pa zakon o razdeljevanju Kolarčevega zaklada za narodno prosveto. Na to se je vršila debata o radikalnih volilnih sleparijah v Bosni.

Kmečko-demokratska koalicija v Narodni skupščini je vložila v Narodni skupščini predlog za odpravo osebne dohodnine. Če je ne plačujejo Srbijanci, zakaj bi jo pa mi!

Prosvetni minister dr. Kumanudi pride v Zagreb, da si ogleda tamošnje vseučiliške fakultete (!).

Pomota ali namena?

Pred nekaj dnevi smo imeli polemiko s »Cillier Zeitung« radi čl. 69 novega finančnega zakona, ki je stal v prejšnjem finančnem zakonu 1927-28) pod št. 342 in je določal, da inozemci ne smejo v pasu 50 km od državne meje kupiti nobenih nepremičnin brez dovoljenja vojnega in notranjega ministrstva. Stali smo na stališču, da je morala ta določba v tej obliki priti tudi v sedanji finančni zakon. Danes pa čitamo v »Jugoslovanskem Lloyd« na svoje presenečenje dobesedno citiran čl. 69, ki prepoveduje vsak nakup nepremičnin v gori omenjenem pasu brez dovoljenja vojnega in notranjega ministrstva. Torej bi bili tudi domačini vezani na to dovoljenje, kar bi seveda ves promet z nepremičninami v naših obmejnih krajih onemogočilo. Mislim pa še vedno, da gre tu za stilizacijsko pomoto, ki se bode dala lahko popraviti.

Največji film sedanosti
CASANOVA
Ivan Možuhin
pride v MESTNI KINO

Glasovi o kmeto-demokratski koaliciji.

Ljubljanska »Domovina« pravi v svoji današnji številki: »Tudi v Sloveniji dobiva zveza med radičevci in samostojnimi demokrati vedno krepkejšo podlago. Stari spori med naprednjaki so prenehali. Vse počasi uvideva, da je bil svoječasni boj med glavnima naprednima strankama v Sloveniji le v korist klerikalcem in v našo največjo škodo. Sorodnost obeh strank je tolika, da je ne more zatajiti niti najhujši nespravilivec, ki mora tudi priznati, da je prišlo kljub vsem prejšnjim nesoglasjem do te zveze vendarle popolnoma prirodni potomi.

— Uspeh koalicije je že viden iz rezultatov občinskih volitev v nekaterih občinah. Mnogo občin je baš skupen nastop SDS in SKS iztrgal klerikalcem iz rok. Ne smemo pri tem samo seštetati dosedanje glasove SDS in SKS, temveč moramo k njim pristeti tudi številne one naprednjake, ki so doslej baš zaradi neprestanih sporov stali ob strani in niso volili ne na eno ne na drugo stran. Vse te ljudi, ki si nikdar niso dali dopovedati, da obstajajo med obema naprednima strankama nepremostljive razlike, bomo s Kmeto-demokratsko koalicijo dobili zopet nazaj v politično delovanje, s čimer se bo skupna fronta močno okrepila.

V Ljubljani se je vršilo zadnje nedeljo zborovanje SKS (Radičeve stranke v Sloveniji), na katerem je govoril tudi poslanec Ivan Pucelj, ki je izvajal med drugim sledeče:

»Oba, Radič in Pribičević, sta spoznala skupno nevarnost, ki preti volilcem obeh od najnovejše beograjske politike. Eni kot drugi so prečani, so izžemani in zapostavljeni. V tem spoznanju sta se dosedanja velika nasprotnika sprizajnila in pobotala z ozirom na ogromno nevarnost, ki preti žepom njihovih volilcev. Skupna nevarnost in skupni interesi volilcev so rodili današnjo kmečko-demokratsko zvezo, ki je zadela radikale kot strela z jasnega! Sporazum, ki sta ga sklenila Radič in Pribičević, pomeni za državno politiko velik korak naprej. Nekaj časa je vlada grozila z novimi volitvami, ki naj bi današnji nazadnjaški večini pomagale do popolne zmage. Teh groženj danes ni več, ker vlada ve, da 600.000 glasov v prečasnih krajih ne more uničiti. Za Hrvatsko pa pomeni ta sporazum še mnogo več, kajti ta sporazum ni samo navadna politična kombinacija, ampak je ideja, ki gre za tem, da se 1. vzpostavi enakopravnost prečanov s Srbijanci, 2. da se očuvajo vse državljanske svobode, zlasti pa svobodne volitve, in 3. da se ohrani parlamentarizem. Brez svobode se moderna država ne da vladati.

Sporazum med Radičem in Pribičevićem je pripeljal obe stranki na Hrvatskem do tega, da se pristaši ene in

druge stranke danes bratijo, ker razumejo skupno nevarnost, ki obema grozi od zgoraj. V Sloveniji še nismo tako daleč in ugotoviti moram, da je razpoloženje pri nas še jako hladno! Moram pa obenem ugotoviti, da krivca ni na naši strani! Mi smo se že pri zadnjih volitvah pogajali za skupen nastop. Tokrat pa so samostojni demokrati zagrešili veliko napako, da so se pogajali brez nas s posameznimi osebami iz naših vrst. To je bila velika napaka. A kljub temu smo mi pripravljene podati roko v spravo, seveda ob popolnem spoštovanju naše stranke in našega programa in naših ljudi.

Kaj je Kolarčev zaklad?

Na drugem mestu poročamo, da se je v Narodni skupščini razpravljalo o tem, kako se naj rabi Kolarčev zaklad. Osnovalec ga je beograjski podjetnik Ilija Kolarac. Došel je preteklo stoletje v Beograd kot siromak, prišedelil in pripravil pa si je toliko, da je ob svoji smrti pred približno 50 leti zapustil okrog 700.000 Din gotovine, okrog 5 milijonov dinarjev vrednostnih papirjev in hiše, ki so vredne danes okrog 15 milijonov dinarjev. Pokojnik je želel, da se s tem denarjem osnuje srbsko vseučilišče v Beogradu. Ker pa je istega ustanovila država že zdavnaj, je sedaj predlagal minister prosvete, da se zakonito določi uporaba dohodkov tega premoženja za ljudska vseučilišča.

Raznotero.

d *Volkovi* so obiskali te dni vas Vinovo v Dalmaciji in raztrgali kmetom 140 ovc. Volkovi so bili tako predrzni, da so se popolnoma približali posameznim hišam.

d *Vsled glada* je umrla neka starka v vasi Radošić blizu Splita.

d *Strašen požar v sirotišnici.* Iz mesta Quebeca v Kanadi javljajo, da je izbruhnil v sirotišnici St. Charles ogromni požar. V poslopju se je nahajalo 371 otrok in 40 redovnic. Ogenj je izbruhnil v drugem nadstropju in se je razširil s strahovito brzino. Redovnice so se izredno junaško obnašale in so rešile veliko število otrok. Otroke so tudi reševali po lestvah in z mrežami, na katere so jih metali iz oken. Sirotišnica je popolnoma izgorela. Koliko otrok, sester in obojba je našlo strašno smrt v ognju, še ni ugotovljeno. Doslej so našli trupe 16 otrok in ene ženske. Manjka pa še veliko število otrok.

Novi Lindberghov polet. Znaní ameriški avijatik Lindbergh je te dni poletel iz Washingtona v Mexiko. Doživel je v Mexiku sijajen sprejem, v Ameriki pa vlada silno veselje nad dobro uspehim poletom.

Mestno gledališče.

Za Božič pripravlja gledališka uprava božično povest »Peterčkove poslednje sanje«, spisal Pavel Golia. Na to predstavo že danes opozarjamo. Skušnje pod vodstvom g. Val. Bratine se že vrše. Oprema igre, ki je gotovo najboljša izvrna igra te vrste, bo povsem nova. O delu samem, ki je imelo doslej na vseh odrih neobičajno velik uspeh, bomo še govorili.

F. R.:

Nekaj vtisov s poti.

Ob zatonu lepega oktoberskega dne sem nastopil pot proti severu, da si v treh državah ogledam stanje osnovnega šolstva in se tu zanimam predvsem za način vpoštevanja modernih vzgojnih in učnih principov nove delovne šole.

Vozim se z dvaindvajsetletnim Nikolom Davidovičem Lankjevičem, Rusom iz odeske okolice, ki ga je bil general Vrangel petnajstletnega gimnazijca uvrstil v protiboljševiško armado. Po porazu je pribežal v Jugoslavijo, služil pri financih v Prekmurju, pa se zdaj po amnestiji vrača na očetova vabila s svojo osemnajstletno ženo — prekmursko Slovenko v Rusijo. Ruski potni list prejme na ruskem konzulatu na Dunaju. Prosita me, naj bi jima bil do Dunaja tolmač in pomočnik.

Čez Semmering vlak ječi v noč. Sopotniki — trgovci in agenti — govore, kje v Budimpešti so dobro obedovali in kje v Münchenu so krasno jedli. Prvi hladni svit nam razodeva bližino dvomilijonskega mravljjišča. Ravšina, goste naselbine, tovarne, barake, kričeča reklama...

Dunaj! Baš pred desetimi leti sem tu v vojaških pisarnah prelival črnilo za cesarsko domovino. Bude se mi spominjati, lepi in nelep, a nelep stopajo v ozadje.

Dunaj je živahnejši zdaj, nego je bil med vojno. Izjemo sem opazil le pred vojnim ministrstvom, kjer so mi nekoč jemale vid trume starejših oficirjev z zlatimi ovratniki in rdeče portiranimi hlačami, zdaj pa promenira pred vhodom osamljen republikanski miličnik.

Bistvo Dunaja pa je ostalo mirno, dobrovoljno, domače. Živi dobro in slabo. Še se stekajo v njem srednjeevropske prometne žile. Razdejana justična palača tik parlamenta bo skoro spet dograjena in njeno opaljeno zidovje bo spet blastelo, kakor da ni tod pred par meseci padlo nad sto življenj. Dečki zdaj tod razpečavajo razglednice s fotografijami teh dogodkov.

Življenje tu je poceni, zlasti hrana cenejša od naše.

V predsedstvu mestnega šolskega sveta mi dajejo dovoljenje za prisostvovanje pouku na osnovnih šolah. Ogledujem si centralno pedagoško biblioteko ter zalogo šolskih knjig in učil. Vse knjige, celo računice in slovniške vadnice so razkošno ilustrirane. Vse so dvojne: za mestne in za podeželske šole. Snov je vzeta iz otroškega življenja in iz onega sveta, ki otroka mora zanimati. Knjige so sestavljali učiteljski krožki, ki so snov in metodo dobro preizkusili. Vsak razred ima še 5 do 20 knjig, katerih snov je deloma vzeta iz klasične literature; posegajo tudi v realije, vendar nikjer sistematično.

Reformirana avstrijska osnovna šola dobro vpošteva glavna načela delovne šole: domorodnost v pouku, celokupni (kompleksni) pouk in samodelavnost otrokovo. V šolo se prenese kos življenja, ne da bi ga bilo treba trgati na ure in na predmete. Snov raste iz domačih prilik, zato je domoznanstvo jedro, okrog katerega so ostali predmeti, v kolikor so z jedrom v zvezi. Urniki označujejo samo začetek in konec dnevnega pouka. Učno snov si otroci sami predelajo. Čudil sem se njihovi visoki aktivnosti. Ekskurzije so važen zunanji znak reforme. Deca se vzgaja v široki svobodi, zato ne zna svobode zlorabljati. V razredih in na hodnikih vlada vrvenje, vendar je povsod samovlada, red, ob-

Svile in čipke

ostanejo kot nove

Svileno in čipkasto perilo ni več luksuz, če se brez skrbi pere z »Labod« luskastim milom. — Najfinejše tkanine in najnežnejše čipke preneso brez daljnega ta način pranja.

Navodilo za uporabo:

Raztopite »Labod« v vroči vodi ter dodajte mrzle vode. — Namočite čipkovine, da jih milo skoz in skoz prepeni. — Izplahnite trikrat v topli vodi. — Ne štedite z vodo. — Ožmite previdno, nato zavijte v platno. — Izgladite z gorkim toda ne preveč vročim likalnikom, prej ko so čipke popolnoma suhe.

Labod milo v luska

za vse, kar ne zaupate nikomur, ampak perete sami.

zirnost. Razredi štejejo le 20 do 30 otrok.

Uspeh reformirane osnovne šole priznavajo zlasti srednje šole. Učitelstvo svoje naloge izborna pojmuje, pa tudi vživa vso moralno in materialno pomoč države in mesta Dunaja. Po štirih letih Grundschule vstopa otrok tu v štirirazredno Hauptschule (meščansko šolo), ali pa v Muttermittelschule, ali pa tudi v Bundeserziehungsanstalt, kjer se vzgaja že z ozirom na bodoči poklic. Nadarjeni absolventi iz Hauptschule lahko prestopajo v Obermittelschule.

Na Dunaju je najvišja izobrazba omogočena vsem slojem, zakaj vse stroške za šolanje revnejše dece nosi mestna občina. Ravno v času mojega bivanja na Dunaju je mestni občinski svet votiral milijon šilingov za prehrano šolske dece. Proletarskim otrokom, katerih starši so čez dan v tovarnah in drugod zaposleni, nudi celodnevno oskrbo in zavetje v posebnih domovih. Vse to je razumljivo, ker ima dunajska občina ogromne dohodke, s katerimi razpolaga socialistična večina, ki jo vodi župan bivši učitelj.

V razredih je mnogo cvetja in zelenja ter umetniških slik. Državnih in nacijskih znakov v šolah ni. Hospital sem na šolah v 3 okrajih, v polžidovskem Leopoldstadtu, v Meidlingu in Ottakringu, kjer je nekoč prebival Ivan Cankar. Učitelstvo me je povsod sprejelo z veliko prijaznostjo. Poznajo nas, zlasti naše morje. Razgovarjali smo se tudi o plačah, ki so tam nad 50% višje od naših. Učitelji so na Dunaju do polovice socialistično orientirani, ostali krščansko-socialno in velenemsko. Upravitelj pa je 90% socialistov. Ko sem se čudil temu dejstvu, mi je pojasnil starejši učitelj — Velenemec: »Veste, tudi jaz bi že bil upravitelj, če bi bil rdeč.« Du-

naj je namroč precej avtonomen tudi v šolstvu.

V 1. razredu starši dece tedensko enkrat prisostvujejo pouku, zato so vezi med šolo in domom zelo tesne. V začetku že se vzgajajo otroci k samostojnosti v delu in mišljenju. Središče šole ni več učitelj, temveč otrok, ki večalimanj sam določa sebi delo v šoli. Ponekod so učitelji povsem zavrgli črte pri pisanju, tablice pa povsod. Tablice nadomešča grob papir in črn krolej, razpet po stenah. Začenjajo s tiskano latinico in sicer z velikimi črkami, ki se že v početku vežejo v besede. Ker je tu nemška gošica zastavljena zaradi manjše praktičnosti, so se tej novotariji nacijski šovinisti sprva zelo upirali. Vendar je ta zmagala tudi že v Nemčiji.

Mladina se uči in dela z veseljem. Ker se živo zanima za aktualno snov in vodi razprave največ sama, se zapleta v medsebojne debate, pri čemer učitelj stopa v ozadje in dovoljuje nemir, ki izvira iz zanimanja za pouk.

V razredih je uvedena zadružnost. Disciplinske statute si sestavljajo otroci sami in ima vsak učenec svojo funkcijo, čeprav najmanjšo. Med učitelji in učenci vlada iskrena milina namesto nekdanje mrzle discipline.

Prvi večer sem imel srečo, da sem v državni (prej dvorni) operi užival sijajno podanega »Borisa Godunova« s slavnim Schipperjem v glavni vlogi. Spominjal sem se dobe, ko sem pred 10 leti tu na stojišču 4. galerije pozabljal vse težave avstrijskega vojaka — troletnega neprostovoljca.

Z Dunaja sem se peljal proti Pragi preko Čeških Velenic (prej Gmünd v Dolnji Avstriji). To nekoč nemško mesto je danes povsem češko. Povsod pozdrav: ma useta! V republiki Masarykovi smo in tudi tu povsod izročeni prijazni uslužnosti. Pokrajina dolnje-

avstrijska kakor češka je široko valovita. Skrbno obdelana polja se rahlo bočijo daleč do gozdov. Bogati kmečki domovi, lepe ceste, delavnost in praktičnost povsod. Sadno drevje tudi po zoranih njivah.

Praga! Toda samo mimogrede jo pozdravljam. Meglen nedeljski dopoldan je. Mimo velikih industrijskih krajev, mimo hmeljskih nasadov ob Labi se približujem jezikovno mešanemu ozemlju. Na postajah opažam dvojezične napise. Enkrat, dvakrat za blesti mimogrede samonemški napis Volksschule. Tako do Dečina. Krajevna imena v popolnoma nemških krajih so pristno slovanska. V tem zdrknemo preko meje. Laba je tu polna razsvetljenih parnikov. Vozim se s trgovcem iz Lipskega, ki izdeluje razne sobne kipe. Kaže mi načrte. V Nemčiji razprodaja Friderika II., v Franciji Napoleona. Ko izve, da prihajam z juga, ne ve, ali naj mi ponudi Friderika ali Napoleona. Sopotnik se mu smeje. Pa ga zavrača, češ, gledati je pač treba, da se živi.

Zvečer izstopam v Dresdenu. Velikanski kolodvor, odkoder vodi 16 prog v razne smeri. Promet je silno živahen. Na križiščih s stolpčca stražnik dirigira avtomobilom, tramvaju in ljudem, ki se zdajinjzadaj v masi trgajo preko ceste. Najdem hotel srednje vrste, kjer stane soba dnevno 5 mark. Zjutraj se oborožujem s planom mesta in se lotim iskanja. V Dresdenu je sedež saksonske vlade z ministrstvi. Iz mestnega šolskega urada me pošiljajo v ministrstvo za ljudsko prosveto. Mesto je lepo, starinsko in moderno, bogato zanimivih stavb in spomenikov, izražajočih silo Bismarcka, Friderika II., Luthra. Tu so nekoč prebivali nekateri slavni ruski pisatelji.

(Konec pride.)

Jurij Krušič, Celje

želi vsem strankam

vesele božične praznike in
srečno novo leto

ter se priporoča za nakup najboljšega
2 špečerijskega blaga. 3

Ob obletnici našega pravnika za umetna gnojila.

Ko bodo te vrste prišle v svet, bo v veljavni baš eno leto pravilnik, ki ureja način uvoza in prometa umetnih gnojil v naši državi. Ministrstvo za kmetijstvo in vode je izdalo ta pravilnik, nad katerim so se pa takoj nekateri ki radi njegovih striktnih določb izpodtikali, iskajoč vse mogoče vzroke, da bi ga diskreditirali. Jaz sem bil edini, ki sem v javnosti hvalil, da bo ta pravilnik dosegel namen in da bo koristil našemu narodu. Sedaj, ko je pravkar eno leto v veljavi, mi je prav lahko pokazati na njegove vrline, ki nadkrikujejo vse njegove hibe; kajti pravilnik je bil izdelan v naglici, ne da bi se bili poprej posvetovali s kompetentnimi možmi cele države.

Kot glavno vrline tega pravilnika smatram, da onemogočuje trgovanje z umetnimi gnojili nepoklicanim osebam. Umetna gnojila se dobivajo pri nas le direktno iz naših tovarn, ali pa iz inozemstva. Umetna gnojila naših tovarn se nahajajo v plombiranih tovarniških vrečah. Vsa uvožena umetna gnojila pa nosijo plombe tiste ustanove, ki je blago pregledala pri uvozu. Tako n. pr. pri nas v Sloveniji: Kmetijska poskusna in kontrolna postaja v Ljubljani, odnosno v Mariboru. Ker se pa umetna gnojila ne kupujejo na drobno po kilogramu, ampak navadno le vsaj po eno vrečo, ima poslednji bajtar s tem zagotovilo, da kupi tako umetno gnojilo, ki je visokodostotno. Umetna gnojila z malo odstotnostjo rastlinskih redilnih snovi so s tem izločena iz prometa in naši ljudje ne naseljujejo več nakanam poveljnih špekulantov, da bi na pr. kupovali 12-odstotno Thomasovo moko, dočim je sedanja 19-odstotna.

Druga vrline tega pravilnika je, da ovira uvoz manjvrednih umetnih gnojil iz inozemstva. Onemogočen je bluf inozemskih industrij z umetnimi gnojili, ki so ponujale blago navidezno po ceni, katero pa je bilo v resnici manjvredno, kakor ono naših industrij. S tem krepimo našo kemijsko industrijo, denar naših kmetovalcev ostane v naši državi, naši delavci najdejo službo in smo glede umetnih gnojil tako neodvisni od tujine.

Tretja vrline tega pravilnika je, da se pečajo z uvozom umetnih gnojil sedaj skoraj izključno le zadruga in naša Kmetijska družba. Količina od trgovcev uvoženih umetnih gnojil je vsaj v Mariborski oblasti minimalna, ker trgovci ne morejo uspešno konkurirati zadrugam in Kmetijski družbi. Tudi v tem oziru imajo naši posestniki od pravilnika le korist, ker se med producenta in konsumenta ne rinejo več nepotrebni podražitelji blaga kot medtrgovci ali prekupčevalci. Denar kmečkih žuljev ostane pri Kmetijski družbi, odnosno pri zadrugah in ustanovah, in če imajo te organizacije tako vodstvo, da zasleduje smoter, pomagati zadrugarju, odnosno članu dotične ustanove za nakup cenjenih umetnih gnojil, je naš pravilnik nekaka moralna podpora za te naše ustanove, ker si s tem članstvo krepijo in navežejo nase, da bo kupovalo tudi ostale potrebščine pri njih.

Razumljivo je, da ima tudi pravilnik svoje hibe, saj je delo enega človeka, od katerega se ne more zabavati, da bi doumel vse možnosti in vse pri-

like naroda, od katerega se peča nad tri četrtine s kmetijstvom. Posameznim kontrolnim ustanovam v naši državi je kolikor toliko prepuščena vsa skrb in ves način, kako naj pri izvedbi tega pravilnika postopajo. Lahko trdim, da v celi mariborski oblasti nisem imel nobene pritožbe pri izvedbi pravilnika in da sem sporazumno z uvozniki umetnih gnojil postopal tako, da ni bilo nobenega trenja med nami: uvozniki in trgovci smatrajo sedaj plombiranje vreč z umetnimi gnojili kot samo ob sebi umevno. V enem letu sem imel priliko tudi kontrolirati nekaj trgovin z umetnimi gnojili in se mi je posrečilo preprečiti, da bi prišla manjvredna gnojila v promet. Če ne bi bilo pravilnika, bi bili prodajali taka gnojila slabe kakovosti naprej in bi bil pri tej prodaji oškodovan le naš mali posestnik. Manjodstotna umetna gnojila so namreč izvirala iz starih nerazprodanih zalog prejšnjih let; zato menim, da se ne nahajajo nobene take zaloge več v celi mariborski oblasti.

Ko pride čas, da bodo pravilnik natančno popravljali, tedaj bom vse nedostatke tega pravilnika označil, dotlej pa bodimo veseli, da ga že imamo, ker štiti koristi našega kmeta.

(Inž. H. Mohorčič v »Naših Goricah« 1927/8.)

Važnost apna v obdelani zemlji.

Veliko je takih zemljišč, ki vsebujejo premalo apna, kar je krivo, da so dotična zemljišča premalo rodovitna. Včasih je morda kako zemljišče bogato na vseh redilnih snoveh in le apna mu primanjkuje. Gnojenje takih zemljišč z apnom je posebno važno in koristno, ker nam omogočuje temeljitje izkoriščanje zemeljske moči ter poveča v veliki meri rodovitnost zemlje. Apno ni samo redilna nov za rastline, ampak vpliva v zemlji tudi na hitrejše pretvaranje rastlinskih redilnih snovi v take spojine in oblike, ki jih rastline lahko vsrkajo. Obenem dela zemlja bolj rahlo, kar je zlasti pri ilovici važno. Kolikokrat sem videl delavce na njivah, ki so z velikim trudom tolkli strjene kepe ilovice, ki so se po oranju napravile. Ves ta trud bi si lahko vsako leto prihranil, če bi dotični zemlji pognojili z apnom. Grude bi se potem z lahkoto dale razbiti in poravnati.

Rastline in odtekajoča voda delajo zemljo čimdalje bolj revno na apnu. Zlasti pa zgubi zemlja dosti apna, če jo gnojimo z amonijakom ali pa kalijevo soljo, ker ta gnojila vplivajo raztaplajoče na apno. Enak ali bolj šibek vpliv na apno ima tudi hlevski gnoj. Če tudi niso te zgube na apnu tako velike, nastanejo sčasoma tudi taka tla, ki so bila prvotno bogata na apnu, revna na tej snovi in torej tudi manj rodovitna. Zato je gnojenje z apnom zelo koristno opravilo, ki bi ga morali naši kmetovalci bolj upoštevati, kakor se je to do sedaj storilo.

V svrhu pomožne apna v zemlji nam služijo sledeče snovi:

1. Potrošenje zemljišč z mletim ap-

nencem in tudi laporjem, ki vsebuje mnogo apna. Mletega apnenca se rabi 20 kg na ar (100 m²); laporja pa seveda veliko več. Poboljšanje tal z laporjem je pri nas v navadi v vinogrdih.

2. Potrošenje zemljišč z žganim živim apnom. To apno ima mnogo več apnenca v sebi in deluje tudi močnejše na zemljo in zato ga rabimo polovico manj kakor živega apna, torej približno 10 kg na ar. Žgano apno se uporablja tako-le: Če je apno v kosih, zvozi mo v jeseni potrebno količino apna na njivo, ki jo hočemo gnojiti. Nato napravimo na njivi več manjših kupcev apna, katere pokrijemo z zemljo. Ko potem apno razpade, ga raztresemo po celi površini. Če je pa apno v prahu, ga pa kar enakomerno po njivi potresemo. Po dokončanem trošenju preorjemo njivo.

Končno omenjam, da se z gnojenjem s Thomasovo žlindro povečuje količina apna v zemlji, ker to gnojilo vsebuje mnogo apna.

Božična prodaja!

Pri nakupu božičnih daril priporočam svojo bogato zalogo vsakovrstnega blaga. Opozarjam ceni, občinstvo, da sem globoko znižal cene.

Fr. Urch, manufakturna trgovina
Celje, Glavni trg.

Književnost

k Občni državljanski zakonik v slovenski izdaji. Za Božič izda knjigarna Tiskovne zadruga v Ljubljani slovenski prevod Obnega državlanskega zakonika, ki že od leta 1811. urejuje skoro vsa civilno-pravna razmerja na našem ozemlju. Pred 75 leti je bil prvič preveden v slovensko, toda ta prevod je že davno zastarel, pa tudi razprodan. Nov prevod sta oskrbela dvorna svetnika F. Regally in B. Bežek. Preveden je v lahko umljivo slovensko z že udomačenimi pravniškimi izrazi. V zakonik so vnešene *seveda tudi tridelne novele* k O. D. Z., ki so izšle pred svetovno vojno, vendar tako, da je razlika med novelarnim in prejšnjim besedilom takoj vidna. Po posameznih paragrafi se *navedene tudi nekatere starejše, še veljavne in novejšje določbe* že naše zakonodaje, ki so dejanski izpremenile občni državljanski zakonik. Zakoniku bo priloženo *obširno stvarno kazalo*. Ker za najmanj deset let ni še pričakovati izjednačenja našega civilnega prava, bo ta izdaja gotovo za dolgo vrsto let prepotrebna za naše pravnike in upravnike, pa tudi za mladi pravniški naraščaj naše univerze. *Ne le slovenski pravniki, marveč tudi vsi naši župni, občinski in drugi uradi, denarni zavodi, večja trgovska in industrijska podjetja* se izdaje ne bodo mogla pogrešati. Občni državljanski zakonik bo izšel v lepi priročni izdaji (ala Manz), vezan v platno. Veljal bo 150 dinarjev. Kder ga naroči do 15. decembra, ga dobi za 130 Din, s poštino vred za 135 Din. Naročila sprejema Knjigarna Tiskovne zadruga v Ljubljani in njena podružnica v Mariboru.

Gospodarstvo.

d *Telegraf in telefon v privatni upravi?* Nekateri časopisi poročajo, da je poslal poštni minister Kocić finančnemu ministru predlog, naj se prične s proučevanjem načrta glasom katerega bi se izročila telegraf in telefon v upravo privatnim družbam; med drugimi pogoji je tudi ta, da ostane sedanje uradništvo v službi.

g *Državne dobave*. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 20. decembra t. l. ponudbe glede dobave 10.000 kg portland-cementa, železnih vijakov; do 23. decembra t. l. glede dobave 50.000 kg portland-cementa, 1400 kg razne pločevine, 70 kg kositra, 500 komadov parokurilnih cevi in 60 komadov klosetov; do 30. decembra t. l. pa glede dobave progovnega štirikolesnega kolesa. — Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem, gradbenem in mašinskem odelenju te direkcije. — Direkcija državnega rudnika v Breži sprejema do 20. decembra t. l. ponudbe glede dobave 5000 kg riža in 4 vagonov portland-cementa; do 21. decembra t. l. pa glede dobave 10.200 kg moke. Komanda pomorskega arsenala v Tivtu sprejema do 30. decembra t. l. ponudbe glede dobave livarske bronze in strojev za graduiranje; do 31. decembra t. l. pa glede dobave raznega materijala in orodja (vijaki, ključi za maticice, pile, klešče, kovaška nakovala, spiralni svrdli, kovaška kladiva, stružnice, dleta, diamanti za rezanje stekla, sekire, lopate, krampj, bencijske svetiljke, poljske kovačnice, srpi itd.). — Direkcija državnega rudnika v Vrduniku sprejema do 31. decembra t. l. ponudbe glede dobave okoli 600 kg saksola za čiščenje kotlov proti kotlovnemu kamnu. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 17. decembra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave 3000 komadov sirkovih metelj, 2000 komadov brezovih metelj in 1000 komadov slamnatih podnožnikov; dne 28. decembra t. l. ap glede dobave 200 komadov železnih skodelic in raznega materijala za popravilo plinske peči. — Dne 28. decembra t. l. pri Kr. redarstvenem ravnateljstvu v Zagrebu glede dobave policijskih uniform. — Dne 28. decembra t. l. pri Upravi barutane v Kamniku glede dobave 200.000 kg amonijevega solitra. — Dne 29. decembra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave 20.000 kubičnih metrov gramoza. — Dne 30. decembra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave pločevine in barv. — Dne 31. decembra t. l. pri Upravi državnih monopolov, ekonomsko odelenje v Beogradu glede dobave materijala za izdelavo davčnih knjižic. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesantom na vpogled.

g *Prodaja*. Direkcija šum v Ljubljani sprejema do 28. decembra 1927 ponudbe glede prodaje bukovih drv. — Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesantom na vpogled.

Predno
pače
prvi

snež, mislite na

„WIMPASSING“

Telovniki
Pulloveri
Lumberjacks

po vseh cenah.

L. Putan, Celje.

Kino.

Mestni kino. V petek 16. decembra se predvaja na splošno željo še monumentalni vefilm »Kurtizana«. — V glavnih vlogah Paul Wegener in Werner Fuetterer. — Sobota 17. in nedelja 18. decembra: »Habsburg« (»Drama obitelji Habsburg«). Velikostna drama iz bivših dunajskih dvornih krogov. V glavnih vlogah Xenia Desni in Willi Forst. — Ponedeljek 19. in torek 20. decembra: »Ljubica«. Izredna filmska senzacija po slovitom romanu Aleksandra Bodyja. V glavnih vlogah Harry Liedtke, Eda Croy in Paul Heidemann. Prednaznailo: »Casanova« (Ivan Možuhovin) največje filmsko delo sedanjosti!

Kino Gaberje. Danes zadnji dan prekrasne drame »Sirena«. V glavni vlogi naš rojak Svetislav Petrovič. — Danes prvovrsten orkester! Sobota 17., nedelja 18., ponedeljek 19. in torek 20. decembra: »Napad na ekspres«. Naprej Tom Mix. Senzacionalna pustolovščina v 6 dejanjih. — V glavni vlogi: Tom Mix. V soboto in nedeljo med vsemi predstavami prvovrsten orkester. 1176

Reklamne objave.

R Nov način pranja. Namočil perilo, pa ga 20 minut kuhaj v rastopini »Radiona«, potem isperi in osuši. — Pranje ni več težko delo, temveč zabava.

R Revmatizem (zahvalna izjava). G. dr. I. Rahlejev, Beograd, Kosovska 43. — Spoštovani gospod doktor! Najsrčneje se Vam zahvaljujem za Vaše zdravilo proti revmatizmu Radio Balsamika. Že 11 let nisem mogla hoditi in zdravniki so mi rekli, da se mi suši mozeg, pa glejte, edino Vaš lek mi je pomagal, da zamorem zopet hoditi.

Zato sem Vaš Radio Balsamika priporočila vsem onim v okolici, ki bolujejo za revmatizmom. Spomnila sem se, da je baš danes, 24. junija, Ivan, Vaš imendan, pa Vam čestitam in želim, da Vas Bog dolgo živi v največjem izobilju. — Virje, Konak Medve, diča, 24. VI. 1927. Terezija Franje Rednaiča. — Lek Radio Balsamika izdeluje, prodaja in razpošilja po povzelju laboratorij Radio Balsamika dr. I. Rahlejeva, Beograd, Kosovska 43. Zdravilo se dobi tudi v vseh boljših lekarnah in drogerijah.

š OSRAM - NITRA - ŽARNICE OPAL. V splošnem naj bi bile žarnice tako urejene, da se jih ne vidi. Zato se uporabljajo reflektorji in senčniki ali ogrinjala, ki sipljejo luč. Vendar pa je v uporabi še mnogo kronskih svetilk in drugih svetilnih predmetov, pri katerih je naprava svetlobo sipajočih ogrinjala zelo otežkočena in draga, ali pri katerih se z uporabo reflektorjev in senčnikov vseeno ne more doseči, da bi bila žarnica na vsak način nevidna. Za vse take slučaje so Osram-Nitra-žarnice, opal, posebno pripravne. Njihova steklovina sestoji iz opalnega stekla, ki vsled tega, da siplje luč, odstrani skoro vsako bleščobo, radi česar žarnica ne potrebuje luč sipajočega pogrinjala. S tem, da opalno steklo siplje luč, se vidi žarnica kot enakomerna belo sveteča kroglja.

Razsvetljava z Osram-Nitra-žarnicami, opal, se odlikuje s posebno mehko in enakomernostjo, torej s svojstvi, ki se ravno pri razsvetljavi stanovanj zelo cenijo.

POGLEJTE

nizke cene čevljev:
iz teletine moški 152 Din, iz kravine moški podkovani 154 Din, gozderci 180 Din, boksi moški ameriki ali pol šimi 159 Din, boksi nizki moški ali ženski 159 Din, damski ševro 169 Din, damski lak 199 Din, otročji iz ovčevlne

30 Din, iz teletine 41 Din, iz boksa 54 Din, izbira novih modelov vedno velikanska!
Ve'etrgovina
R. Stermechi, Celje.
Oglejte si izložbo! Zbirajte listke za nagrado!

Elegantne enovprežne in dvo-vprežne sani

z lahko konjsko oprego, kakor tudi težke **vozne sani** proda Jos. Kirbiš parna pekarna, Celje.

Delavcem ni treba več kupovati dragega **kruha** ker ga lahko dobijo v vsaki količini dobre kakovosti z večjo težo kakor drugod **poceni!**

DELAJSKA PEKARNA

Splošne produktivne zadruga »Naprej« v Celju.
Prodajalna: Ljubljanska c. 10, obrat: Gaberje 107.

Istočam se dobijo raznovrstni keksi, prepečenec »Delo«, kolači, makove in orehove potice ter v Celju zelo priljubljeni opotičeni roglički ter raznovrstno pecivo. Sprejema se kruh v peko za Din 1'50 od komada brez razlike velikosti in teže.

Lepa in primerna

BOŽIČNA DARILA

z 10 do 15 % popustom

kupite v modni in manufaktorni trgovini

A. DROFENIK

CELJE, GLAVNI TRG 9.

Išče se boljše deklet

iz dobre hiše z znanjem slovenskega in nemškega jezika k 3 otrokom, katera zna tudi nekoliko šivati ter ima posebno veselje do otrok. — Ponudbe na poštni predal številka 29 Celje.

Viničar

če mogoče z ne preštevilno družino, se išče za vinograd ca. 4 in pol johov. Vprašati pri A. Sabljak, Celje, Forsthof.

Gramofon

brez llijastega glasilca, v izredno elegantni kaseti, najpopolnejše na tem polju, sele prejšnji mesec kupljen se s 40 glasbenimi komadi, tudi najmodernejša godba za ples, radi naprave radija po precej nižani ceni proda. Posebno pripravno za božično darilo. Vprašati pri J. Hirjan, Celje, Medlog 14 (Forsthof).

P. n. občinstvu na znanje!

Specijalno izdelovanje vseh vrst finega mehkega in škrobljenega moškega perila po meri in dunajskem kroju priporoča c. občinstvu konfekcija moškega perila

R. Z. Pajk

Celje, Dolgo polje 9 a (vila Winter) 52-11s

48 52

Švicarske ure, zlato, srebro, briljante, optika, očala
Največja delavnica za vse v to stroko spadajoča dela.
Anton Lečnik
urar, juvelir, optik
CELJE, Glavni trg 4.

Izjava.

Z ozirom na razne govorce, ki jih širita bivša pomočnika Delavske pekarnice v Celju proti moji osebi, izjavljam, da so iste neresnične in neutemeljene. Res je le to, da sem bil z obema preveč popustljiv in usmiljen, ker nisem vedel, da imam opraviti z ljudmi, ki so zmožni biti denuncijanti in obrekovalci. Za oba sam preskrbel obleko in perilo, ker sta bila čisto raztrgana, ko sta prišla v Delavsko pekarno. Za zahvalo pa sedaj nastopata tako, kakor delajo ljudje, ki nimajo nikakega značaja.

Alojz Leskošek,
upravitelj Del. pekarnice
v Celju.

Preklic.

Podpisana obžalujem, da sem žalila g. Josipa Hojnika v Trnovljah št. 50 ter izjavljam, da je njegova rodbina poštena.

MARIJA PREVORŠEK,
Trnovlje št. 48.

Proda se poceni

bencin-motor

4 HP in dinamo stroj 10/8, vse v dobrem stanju. Vprašati pri Nikolaj 1 Erni, Celje, Čret 37. 2

Plašče

kostume za dame, površnike, obleke izgotavlja po nizki ceni ter modernizira in obrača plašče in obleke KARL KRAMER, Celje, Ljubljanska c. 19 (poleg plinarne). 4-6

Prepričajte se!

Vljudno opozarjam p. n. občinstvo na svojo mesarijo in prodajalno vsakovrstnih mesnih izdelkov po nizkih cenah. Prodajam sveže volovsko meso, prekajene šunke kg po 30 Din in raznovrstne sveže klobase. 10 Oddajam na drobno in na debelo! 36

Specijaliteti blaga zajamčena!
Točim tudi več vrst domačih vin.
Vljudno se priporoča

JOSIP GORENJAK, mesar in klobasičar,
CELJE, Kralja Petra cesta.

Josip Plevčak

izdelovalnica čevljev
Celje, Kralja Petra c. 28

se priporoča cenj. občinstvu za razna prvovrstna dela: moških, ženskih ter 8 sportnih in luksuznih čevljev. 12
Cene zmerne.

PATRIA

Cognac Medicinal
Palace Creme-Liqueure

zajamčeno čisti vinski destilati, izvrstno priporočeni.

Zvezna tiskarna v Celju

se priporoča za vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela, ki jih izvršuje okusno in po zmerni ceni.

Obiščite prvi zagrebški božični sejem

kjer zamorete nakupiti dobro in poceni po posebno ugodnih cenah na malo in veliko
50% popusta na vseh železnicah SHS počenši od 12. decembra do vključno 24. decembra 1927 o polnoči.
Legitimacije se dobijo na glavnem kolodvoru v Zagrebu ter v poslovnici PUTNIKA, Jelačičev trg št. 1 za ceno Din 10.—

Franjo Dolžan, Celje

Za kresijo št. 4

Kleparstvo
in naprava strelovodov.
Pokrivanje streh in
zvonikov.

Vodovodne
inštalacije, naprava moderno-
higijeničnih kopalnih sob,
klosetov in zdravstv. naprav.

Vsa v to stroko spadajoča popravila se izvršujejo točno in solidno ter po konkurenčni ceni. — Proračuni brezplačno. — Za vsa nova dela se prevzame jamstvo.

Lepe

dvoriščne prostore

oddam s 1. jan. 1928.

Pripravni so za kako malo podjetje, ker so v ta namen sezidani: pisarne, skladišča ali kaj sličnega. Naslov v upravi.

Odda se
meblirana soba

z eno ali dvema posteljama s posebnim vhom v vili Selišek, Celje, Kersničkova ulica. 2

Pozor! Cenjenemu občinstvu vljudno naznanjam, da izdelujem **južno-tirolski sadni kruh** znan pod imenom „Kletzenbrot“.

Matevž Zadravec,
pekarna, Gosposka ulica 3.

Za Božič in Novo leto

PLETENINE

20% popusta.

A. Pongračič,

strojna pletilnica
Celje, Gregorčičeva ulica 3.

Snežne čevlje in galoše

vam hitro, dobro in ceno popravi Rudolf Perdan, mehanična delavnica, Celje, Krekov trg 5 (vhod iz Matija Gubčeve ul.). 3

Premog zabukovski, trboveljski in iz vseh drugih rudnikov dobavlja in dostavlja na dom v mestu in okolici

Franjo Jošt, Celje, Aleksandrova ul. 4

Brivnica »ZORA«

Celje, na Kralja Petra cesti št. 27 se priporoča.

Dobra in čista posrežba. Za dijake striženje Din 4.—. Lastnik M. Bukovčan.

Vljudno naznanjam cenj. občinstvu,
da prodajam sveže

goveje meso II. vrste
po 10 Din kg
na Glavnem trgu.

Za obilen obisk se priporoča

Josip Gorenjak,
mesar in klobasičar, CELJE.

Wertheim

ali enaka blagajna se kupi. Cenjene ponudbe z navedbo sistema, velikosti in cene na upravo lista. 2

Potrebujemo samostojnega

knjigovodjo

ali upokojenca, ki je več vseh pisarniških del. Eventuelno se sprejme za to mesto tudi gospodična, ki je po polnoma samostojna moč. Natančneje se izve v hotelu »Balkan«, Celje.

Pomožne delavke

se sprejmejo pri

Viljem Brauns,
tovarna barv, Celje.

Najfinejši čaj

in rum, pristno slivovko
in brinjevec, pristni med,
sveže žgano kavo

priporoča

Josip Jagodič, Celje, Glavni trg.

Kože od divjačine

zajčje, lisičje, od kun in
dehurjev itd. kakor vse vrste surovih kož
kupi po najvišjih cenah

Makso Tandler

Zagreb, Boškovičeva ulica št. 40

Brzojavl: Tauria Zagreb.

Telefon 13-89.

NAZNANILO PRESELITVE.

Vljudno naznanjam slav. občinstvu, da sem preselil svojo
delavnico s Kralja Petra ceste št. 10

v lastno delavnico Za kresijo,
tik Ravnikarjeve hiše.

Cenjenim strankam se priporočam tudi v bodoče za vsa v svojo stroko spadajoča dela, katera bom izvrševal točno in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

S. HOLOBAR,

stikar, črkostikar in plestar,
Celje, Za kresijo.

Podružnica: Reg. Slatina

Zahvala.

V naši neizrečni žalosti spričo nepričakovane izgube naših srčno ljubljenih, zvesto skrbečih in nepozabnih staršev

Gottfriede

in

Ivana Kullich

kamnoseški mojster in hišni posestnik

nam je nemogoče, zahvaliti se posamezno vsem našim dragim prijateljem in znancem za ljubeznivo sočutje, ki so ga nam izkazali v teh usodepolnih urah.

Prosimo torej, da sprejmejo vsi za številne cvetlične darove in za tako obilno udeležbo pri pogrebih naših dragih staršev našo globoko občuteno, srčno zahvalo.

Srčno se zahvaljujemo tudi č. gospodu Francu Lukmanu za duhovno asistenco, uglednemu celjskemu Männergesangvereinu in ugledni požarni brambi za odposlano častno zastopstvo.

CELJE, dne 15. decembra 1927.

V globoki tugi

Franc in Hans Kullich

v imenu vseh sorodnikov.

SALAME

zimske in milanske, la nova roba, popolnoma zrela, kakor tudi razne italijanske specialitete kot Mortadella à la Bologna, Mortadella cilindra, Kačatori, Oskoio, Lionska salama in lovska salama; šunka à la Praga, suho meso, slanino in čisto domačo svinjsko mast razpošiljam po pošti in železnici.

Cenik poštem na zahtevo brezplačno.

Milivoj Putnik

tvornica salam, suhe mesne in mastne robe

Bela Crkva, Banat, SHS

Celjska posojilnica d. d.

Stanje hranilnih vlog nad
Din 65.000.000.—
Stanje glavnice in rezerv nad
Din 8.000.000.—

== v Celju ==

V lastni palači Narodni dom

Sprejema hranilne vloge.
Izvršuje vse denarne, kreditne
in posojilne posle. — Kupuje
in prodaja devize in valute.

Podružnici: Maribor, Šoštanj

Za negovanje parketa, linoleja in pleskanih tal

Izposodite si

električni aparat za poliranje
proti odškodnini Din 25.— poldnevno,
Din 50.— celodnevno in jih polepšajte
na ta način brez truda.

Drago Žnidarič
CELJE, Javno skladišče in Gosposka ulica 27.

uporabljajte

„KOMET“ tekoči vosk
ker je najboljša, najizdatnejša in naj-
cenejša politura za tla. Zahtevajte v vseh
trgovinah ali direktno v glavni zalogi:

POZOR!

Cenj. občinstvu vljudno naznanjam, da
imam v Celju, Slomškov trg 1 (tik farne
cerkve) **tovarniško zalogo vseh vrst
pletenin** kakor: nogavice, rokavice, ple-
teno perilo, puloverje itd. po najnižjih kon-
kurenčnih cenah. Za prvostveno blago se
jamči. Se priporoča **Zenko Hriber**, 34-43

Oglašujte!

Gramofoni in plošče

iz tovarne Edison Bell-Penkala Ltd. kakor tudi
plošče «His Master's Voice» in «Columbia»
katere vodi imenovana tovarna na zalogi, se dobijo
proti gotovini in po zelo ugodnih obrokih pri

Goričar & Leskovšek, Celje

knjigarja in veletrgovina s papirjem,
pisalnimi in pisalnimi predmeti.

Prva južnoštajerska vinarska zadruga v Celju

Cankarjeva ul. št. 11

priporoča svoja izvrstna namizna ter odbrana
sortimentna **VINA** vseh vrst v sodih in steklenicah
po zmernih cenah. Vzorci na razpolago!

Božični nakit

(Fondantes — Chocolat —
Marzipan)

Mandeljne
Lešnike
Orehova jederca
Dateljne
Lepe rozine
Likerje
Konjak
Pravi Jamaica rum
čaj
Praženo kavo

(fine aromatične mešanice) i. t. d.

priporoča

Anton Fazarinc, Celje.

Kanarčki

rumeni žlahtni
vrivci (Edelroller)

čez 30 samcev kakor
tudi samic po izredno
nizki ceni na prodaj.

Glavni trg št. 15.

Elektrotehnično podjetje

Karel Florjančič

v Celju, Cankarjeva cesta št. 2
(poleg davčnega urada).

Inštalacija električnih naprav za luč in
pogon, telefonov, zvoncev, radio-aparatur.
Popravljanje elektromotorjev in vsako-
vrstnih električnih aparatov.

V zalogi: lestenci, svetilke,ikalniki,
motorji, števeci, žarnice, potrebščine za
radio itd. in ves elektromaterijal.

Točna postrežba! Cene nizke!
Proračuni brezplačno!

Pratike Biaznikove in družinske,
reklamne koledarje z natiskom firme,
božične okraske: kreppapir, svileni papir, barvano
perje za rože, rutke,
čarobne svečice za drevo

za preprodajo po najnižji ceni in v veliki izbiri pri tvrdki

Goričar & Leskovšek, Celje

Delaj, nabiraj in
hrani, varčevati
se ne brani!

Popolnoma varno naložite denarne prihranke pri
stavbeni in kreditni zadrugi z omej. zavezo v Gaberju pri Celju

Varčuj v mladosti,
da stradal ne boš
v starosti!

LASTNI DOM

Obrestuje hranilne
vloge po **6%**

Večje stalne vloge po dogovoru najugodnejše.
Jamstvo za vloge uad 2.000.000 Din.

Marljivost, treznost
in varčnost so pred-
pogoj npravnosti!

Pri naložbi zneska do 50 Din se dobi nabiralnik na dom.

Iz malega raste
veliko!

Pisarna v Celju, Prešernova ulica 6.

Pupilarnovaren in javnokoristen denarni zavod celjskega mesta

Celjska mestna hranilnica

Ustanovljena leta 1864.

V lastni palači pri kolodvoru.

Vsi hranilnični posli se izvršujejo najkulturneje, hitro in toč-
no. Ugodno obrestovanje. Polasnila in nasveti brezplačno.

Pod trajnim drž. nadzorstvom.

Za hranilne vloge jamči mesto Celje s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo.